

กระทู้ถามที่ ๑๕๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ภาวะการอ่านออกเขียนได้ของคนไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

การเขียน การอ่านและการพูดภาษาไทยของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันพบว่ายังไม่ถูกต้องเป็นจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่ระบบการศึกษาในปัจจุบันทันสมัยมากขึ้น จึงสมควรที่จะยกระดับพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของคนไทยให้ดีขึ้น และสมควรที่จะมีการวางมาตรฐานในการวัดระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยให้ทุกโรงเรียนนำไปใช้ เพื่อเพิ่มระดับการอ่านออกเขียนได้ของคนไทย จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงศึกษาธิการมีการประเมินระดับการอ่านออกเขียนได้ของคนไทยหรือไม่ถ้ามีการประเมิน ระดับความเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร ปัจจุบันมีคนไทยอ่านไม่ออกประมาณกี่คนเขียนไม่ได้ประมาณกี่คน ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเพิ่มระดับการอ่านออกเขียนได้ของคนไทยอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนายกระดับครูสอนภาษาไทยอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วัชร เพ็ชรทอง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๕๑ ร.

ของ นายวัชร เพชรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ภาวะการอ่านออกเขียนได้ของคนไทย

ข้าพเจ้า นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขอตอบกระทู้ถามเรื่อง ภาวะการอ่านออกเขียนได้ของคนไทย ของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถามที่ ๑ กระทรวงศึกษาธิการมีการประเมินระดับการอ่านออกเขียนได้ของคนไทยหรือไม่ ถ้ามีการประเมินระดับความเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร ปัจจุบันมีคนไทยอ่านไม่ออกประมาณกี่คน เขียนไม่ได้ประมาณกี่คน ขอทราบรายละเอียด

คำตอบที่ ๑ กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า กระทรวงศึกษาธิการได้มีการติดตามผลการอ่านออกเขียนได้ของคนไทย โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่อยู่ในวัยการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ใช้ผลการประเมินการอ่านของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. โครงการ PISA (Programme for International Student Assessment) เป็นโครงการศึกษาสำรวจความรู้และทักษะของนักเรียนกลุ่มอายุ ๑๕ ปี ซึ่งจบการศึกษาภาคบังคับ ในประเทศสมาชิก OECD (องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ) โดยในปี ๒๕๕๐ ได้ประเมินนักเรียนจำนวนมากกว่า ๔ แสนคน และในการประเมินด้านการอ่าน นั้น PISA ได้ทำการประเมินการอ่านเพื่อการเรียนรู้ โดยกำหนดระดับความสามารถออกเป็น ๕ ระดับ ได้แก่ (๑) ใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการหาความรู้ได้น้อยที่สุด หรือเป็นระดับต่ำที่สุด (๒) ชำนาญการอ่านในระดับพื้นฐาน (๓) สามารถอ่านเข้าใจเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก (๔) สามารถอ่านเนื้อหาที่ยาก และ (๕) สามารถจัดการกับข้อเขียนที่ยาก

ผลการประเมินการอ่านของนักเรียนไทย มีคะแนนเฉลี่ยการอ่านต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD อยู่ในตำแหน่งระหว่าง ๔๑ - ๔๒ จาก ๕๗ ประเทศ โดยประเทศไทยมีนักเรียนที่มีการอ่านถึงระดับ ๕ เพียง ๐.๕ % และนักเรียนส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีความรู้และทักษะการอ่านไม่เกินระดับ ๒ และมีความรู้และทักษะในการอ่านไม่เกินระดับ ๑ ถึง ๓๗ % และนักเรียนส่วนใหญ่ที่มีการอ่านในระดับต่ำเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง รวมทั้งเป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่เสียเปรียบทางสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ผลการประเมินยังพบว่า มีตัวแปรหลายตัวที่อธิบายถึงความแตกต่างที่นักเรียนแสดงออกมา เช่น วิธีการสอนที่แตกต่างกัน สำหรับประเทศไทยพบความแตกต่างระหว่างโรงเรียนมีน้อยกว่า ความแตกต่างภายในโรงเรียน ซึ่งบ่งชี้ว่าในโรงเรียนให้ความเอาใจใส่เด็กเก่ง และเด็กที่ไม่เก่งภายในโรงเรียน ไม่เท่ากัน

๒. สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ทำการสำรวจข้อมูลการอ่านหนังสือของเด็ก พบว่า เด็กอายุ ๖ ขวบขึ้นไป อ่านหนังสือน้อยลง จากเดิมในปี ๒๕๔๘ ที่มีจำนวนร้อยละ ๖๘.๑๐ ของเด็กกลุ่มดังกล่าว แต่เมื่อปี ๒๕๕๑ มีการอ่านร้อยละ ๖๖.๓ ลดลงจากเดิมร้อยละ ๒.๗๐ สำหรับการใช้เวลาในการอ่านหนังสือของคนไทยพบว่า ในปี ๒๕๔๘ คนไทยอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย ๕๑ นาทีต่อวัน แต่ในปี ๒๕๕๑ ลดลงเหลือ ๓๕ นาทีต่อวัน

๓. สถาบันนานาชาติเพื่อการพัฒนาการจัดการ ประเทศสวีเดน (International Institute for Management Development : IMD) ได้มีการรายงานสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล โดยกล่าวถึงสภาพการไม่รู้หนังสือของคนไทยในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ว่ามีประมาณร้อยละ ๗.๔๐ ของประชากรทั้งหมด

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการสำรวจสภาพการรู้หนังสือของแรงงานไทยทั่วประเทศ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างทำการประมวลผล คาดว่าจะทราบผลในสิ้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒

คำถามที่ ๒ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเพิ่มระดับการอ่านออกเขียนได้ของคนไทยอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบที่ ๒ กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญในการยกระดับการอ่านออกเขียนได้ และได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑. ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาไทย ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาไทยปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕ เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในกลุ่มสาระวิชาภาษาไทย พัฒนาจิตความสามารถ ด้านการพูดและการเขียน ให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการคิดวิเคราะห์ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการศึกษาเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปฏิรูปการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาไทย เน้นการฝึกทักษะที่สัมฤทธิ์ผล ทั้งทักษะการอ่าน การเขียน การคิด การสร้างนิสัยรักการอ่านการเขียน และการแสวงหาความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับคุณภาพของครูผู้สอนภาษาไทยและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับคุณภาพสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย

ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายในปี ๒๕๕๕ ไว้ ๓ ประการ ดังนี้ (๑) นักเรียนทั่วไป จบการศึกษา ชั้น ป.๓ ทุกคน อ่านออกเขียนได้ และชั้น ป.๔ เป็นต้นไป ทุกคนอ่านคล่อง เขียนคล่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้นมากกว่าร้อยละ ๕๕ (๒) พัฒนาครูให้สามารถ ฝึกทักษะการใช้ภาษาไทย เช่น การอ่าน การเขียน และทักษะอื่น ๆ ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะกระบวนการคิด สามารถวิเคราะห์ และมีวิจารณญาณ ไม่มกมายหลงเชื่อ การชักจูงโฆษณาชวนเชื่อ เป็นต้น (๓) กำหนดตัวชี้วัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนถึงความรู้ภาษาไทย ทักษะ การใช้ภาษาไทย และผลก้าวหน้าของการเรียนของนักเรียนแต่ละชั้น

๒. โครงการยกระดับการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา “อ่าน เขียน คิดเลขเป็น”

กระทรวงศึกษาธิการได้เป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินโครงการ ยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษา กำหนดระยะเวลาดำเนินงาน ๓ ปีการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔) โดยกำหนดวัตถุประสงค์หลักของโครงการ ๓ ประการ คือ

๑) สร้างความเชื่อมโยงทางความคิดและการดำเนินงานยกระดับความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และการแสวงหาความรู้ความเป็นวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผ่านการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในกลุ่มสาระวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

๒) พัฒนาความสามารถและทักษะวิชาชีพของแรงงานไทยด้านการวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน รวมทั้งเตรียมความพร้อมของครอบครัวเพื่อเป็นฐานในการส่งเสริมการอ่าน การเขียน และค่านิยมของเด็กและเยาวชน

๓) ระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนที่เป็น รูปธรรมและสอดคล้องกับแนวนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี ที่มีคุณภาพและการส่งเสริม การเรียนรู้ ตลอดชีวิต

การดำเนินการในขณะนี้ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อดำเนินการกำหนดนโยบายและจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมการอ่าน ซึ่งกำหนด กรอบยุทธศาสตร์ ๓ ประการ กล่าวคือ

๑) ยุทธศาสตร์ให้คนไทยทุกคนมีความสามารถด้านการอ่าน

๒) ยุทธศาสตร์การสร้างนิสัยรักการอ่าน

๓) ยุทธศาสตร์การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศแห่งการรักการอ่าน

ทั้งนี้ กำหนดดำเนินการให้การส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ ให้เกิดการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งเตรียมกำหนดให้วันที่ ๒ เมษายนของทุกปีเป็น “วันรักการอ่าน”

คำถามที่ ๑ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนายกระดับครูสอนภาษาไทยอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบที่ ๑ กระทรวงศึกษาธิการตระหนักดีว่า ครูสอนภาษาไทยเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น การส่งเสริมให้นักเรียนมีขีดความสามารถ ในการเรียนรู้ มีทักษะในการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การสร้างนิสัยรักการอ่านการเขียน และการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้น จำเป็นต้องพัฒนาครูสอนภาษาไทยให้มีความสามารถในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งที่ผ่านมากระทรวงศึกษาธิการได้มีมาตรการในการยกระดับคุณภาพครูภาษาไทย โดยกำหนดให้มีการดำเนินการ ดังนี้

๑. โรงเรียนทุกโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนและหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนภาษาไทยตามความจำเป็นและความต้องการ ประสานงานกับสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ให้การฝึกอบรมดำเนินไปตามแผน ให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถทุกด้าน เช่น ความรู้ทางภาษาไทย ภาษาไทยถิ่น และภาษาถิ่น วรรณคดีและวรรณกรรม การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การทดสอบ และการวัดผลประเมินผลภาษาไทย

๒. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนภาษาไทยวิจัยในชั้นเรียน พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาไทยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

๓. ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างมีระบบและสม่ำเสมอ ดูแลให้ครูผู้สอนภาษาไทยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ผู้บริหารโรงเรียนดูแลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกย่องประกาศเกียรติคุณผู้สอนที่มีบทบาทร่วมพัฒนาเอาใจใส่การใช้ภาษาไทยของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จัดการเรียนการสอนด้วย

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบสร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นให้ตระหนักในบทบาทความสำคัญของภาษาไทย การเป็นแบบอย่างในการใช้ภาษาไทย รักการอ่านการเขียน การแสวงหาความรู้ และร่วมส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาไทยของนักเรียน

๖. โรงเรียน สถาบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประกาศเกียรติคุณ และให้รางวัลตอบแทน แก่ครูผู้สอนภาษาไทยที่อุทิศเวลาพัฒนานักเรียนให้ได้รับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยตามเป้าหมาย

๗. สถาบันการศึกษาที่ผลิตครู พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูภาษาไทยให้ผู้สำเร็จการศึกษา เป็นผู้รู้ลึกซึ้งในภาษาไทย ชำนาญการจัดการเรียนการสอนและเป็นครูภาษาไทยที่ดี รวมทั้งร่วมกัน พัฒนาหลักสูตรวิชาพื้นฐานภาษาไทยที่ใช้ในการผลิตครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วย